

En statistisk översikt av etableringen på arbetsmarknad för kullen födda 1991/1992

Barbro Widerstedt
barbro.widerstedt@miun.se

1 Inledning

Vägen till arbetsmarknaden för unga vuxna är ofta en process som tar flera hur. I denna rapport beskrivs hur vägen från skola till arbete ser ut för en årskull unga vuxna. Frågor vi försöker besvara är när de etablerar sig på arbetsmarknaden, och hur ser vägen dit ut när man tar hänsyn till både arbete och vidare studier? För kommuner och regioner är detta centrala frågor – både för kompetensförsörjning och för att förstå hur det lokala utbildningssystemet samspelar med arbetsmarknaden.

I denna rapport följer vi en kohort född 1991–1992 under de tio första åren efter avslutad skolgång. I stället för att studera olika åldersgrupper vid en viss tidpunkt följer vi samma individer över tid. Det gör det möjligt att beskriva etableringsprocessen mer samlat och att relatera utvecklingen till utbildningsbakgrund och andra individuella faktorer.

Många studier fokuserar på utvecklingen per kohort över tid. Det innebär att konjunkturförhållanden är av stor betydelse för resultaten, snarare än de personliga förhållanden som studeras här. Om man tittar studie- och arbetskraftsdeltagande vid en viss ålder, till exempel ungdomar i ålder 20–24 år, så är det inte *samma* individer över tiden: varje år byts en fjärdedel ut: 25-åringar åldras ur gruppen och nya 20-åringar träder in. Se tex Olli Segendorff (2013) för en studie med denna typ av ingång. Vi låser i stället *individerna* i undersökningen och följer dessas etablering på arbetsmarknaden under 10 år. Syftet är att studera individfaktorer som påverkar etableringen på arbetsmarknaden, när alla möter liknande konjunktur vid tidpunkten för inträde på arbetsmarknaden.

Fokus ligger på de individer som bodde i Jämtland eller Västernorrland det år de avslutade sin skolgång. Vi analyserar hur de etablerar sig på arbetsmarknaden, hur lång tid det tar innan en majoritet är sysselsatt, samt hur mönstren skiljer sig åt mellan olika utbildningsinriktningar och bakgrundsfaktorer. Först behandlas kohortens sysselsättningsgrad, och sedan hur fördelningen mellan antal i arbete respektive studier utvecklas under tio år efter avslutad skolgång. Syftet är att ge en samlad och långsiktig bild av övergången mellan skola och arbete för en konkret årskull. Resultaten kan användas som underlag för diskussion om utbildningsstruktur, etablering och regional kompetensförsörjning.

2 Definition av centrala begrepp

I detta avsnitt presenteras de definitioner och avgränsningar som används i rapporten.

2.1 År för avslutad skolgång

Vi vill följa individernas aktivitet 10 år efter avslutad skolgång. Med avslutad skolgång menas året för det avgångsbetyg från grundskola eller gymnasieskola, alltså inte universitetsstudier.

Alla slutar inte sin skolgång vid samma ålder: huvuddelen går ut gymnasiet, men några slutar efter grundskolan och får aldrig avgångsbetyg för gymnasiet. Det tar också olika lång tid att erhålla avgångsbetyg från gymnasieskolan.

Drygt 10 procent av den kohort vi studerar saknar avgångsbetyg från gymnasiet (innan 2023). Dessa följs alltså upp när de är mellan 17 och 26 år. Av dessa saknar ungefär en knapp fjärdedel även avgångsbetyg från grundskola.

För de som har avgångsbetyg från gymnasieskolan senast 2023 så är året för avslutad skolgång året för avgångsbetyg från gymnasieskolan. Cirka 95 procent av de med avgångsbetyg från gymnasieskolan avslutade skolgången vid 19 eller 20 års ålder. Cirka 2,5 procent slutade gymnasiet före 19 års ålder, och 3 procent slutade gymnasiet efter 20 års ålder. Uppföljningsperioden blir kortare för än 10 år för de som avslutar skolgång efter 2014. Detta är dock en mindre grupp av kohorten (0,3 procent).

2.2 Sysselsättning

Sysselsättning definieras i studien med hjälp av den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken RAMS för åren 1993–2020 och Befolkningens arbetsmarknadsstatus BAS från och med 2021. Detta är en ofta använd definition för beräkning av arbetsutbud och befolkningens sysselsättningsdeltagande.

Metoden för framställningen beskrivs på SCB:s hemsida (RAMS: <https://www.scb.se/am0207>) BAS (<https://www.scb.se/am0210>). Både RAMS och BAS använder administrativa data för att beskriva arbetsutbudet. En person räknas som sysselsatt om hen har arbetat minst fyra timmar under november månad. Som grund för klassificering som

sysselsatt används en statistisk modell som beaktar sambandet mellan variabler såsom lönebelopp och företagarinkomst utifrån kontrolluppgift från arbetsgivare för anställda och standardiserade räkenskapsutdrag för egna företagare. Metoden har förändrats över tiden, men beskrivs utförligt i årlig dokumentation över statistikens framtagning (SCBDOK).

2.3 Definition av aktivitet

I denna studie klassificeras aktivitet utifrån registerbaserad aktivitetsstatistik (RAKS), se SCB (2007) och SCB (2024). Varje individ tilldelas årligen en av tre huvudkategorier:

- I arbete (A)
- I studier (S)
- Utanför arbete och studier (UA)

Klassificeringen baseras på uppgifter om förvärvsinkomst, arbetslöshetsersättning, studierelaterad inkomst samt registrerat studiedeltagande.

En individ räknas som i arbete (A) om personen har förvärvsinkomst eller arbetslöshetsersättning och inte samtidigt huvudsakligen deltar i studier.

En individ räknas som i studier (S) om personen har studierelaterad inkomst (till exempel studiemedel eller utbildningsbidrag) eller är registrerad som studerande utan arbetsrelaterad inkomst. I de fall en uppdelning mellan hel- och deltidsstuderande förekommer, baseras den indelningen på vilken inkomst som är störst: inkomst av arbete eller inkomst av studier.

En individ räknas som utanför arbete och studier (UA) om personen saknar både arbets- och studierelaterad inkomst, inte är registrerad som studerande och inte klassificeras som sysselsatt enligt RAMS. Det kan handla om personer som har inkomst från vård av barn eller anhörig, sjukdom eller förtidspension. I denna kategori ingår även personer som inte är folkbokförda i Sverige under det aktuella året. Klassificeringen gör det möjligt att följa individernas huvudsakliga aktivitet år för år under uppföljningsperioden.

2.4 Övrigt

Gymnasieprogram är indelade enligt tabell i Appendix C. Indelningen i svensk eller utländsk bakgrund följer SCB:s indelning: en person född i Sverige med åtminstone en svenskfödd förälder har svensk bakgrund, och en person som inte är född i Sverige, eller har två utlandsfödda föräldrar har utländsk bakgrund (SCB, 2003).

3 Bakgrundsbeskrivning

I detta avsnitt redogörs för lite bakgrundsfakta om kohorten vid året för avslutad skolgång. Gruppen som bodde i Jämtland eller Västernorrland året de slutade skolan jämförs även med de som avslutade skolgång i övriga landet.

Några deskriptiva uppgifter om gruppen presenteras i tabell 1. Totalt 9 418 personer av kohorten född 1991/1992 bodde i Jämtland eller Västernorrland året för avslutad skolgång. Det motsvarar knappt 4 procent av alla i riket som helhet.

Andelen flickor verkar något lägre i Jämtland och Västernorrland än i övriga riket, men beror huvudsakligen på avrundning (skillnaden är ca 0,5 procentenheter).

Andelen med utländsk bakgrund är lägre bland boende i Jämtland eller Västernorrland jämfört med övriga landet.

Cirka 2,4 procent av ungdomarna saknar både avgångsbetyg från gymnasium eller grundskola. Detta är något högre i Jämtland/Västernorrland än i övriga landet. Meritvärde från grundskolan, för de som har avgångsbetyg från årskurs 9, är något lägre i Jämtland/Västernorrland än i övriga landet. Även jämförelsetal från gymnasiet för de som har slutbetyg från gymnasieskolan är något lägre i Jämtland/Västernorrland än i övriga landet.

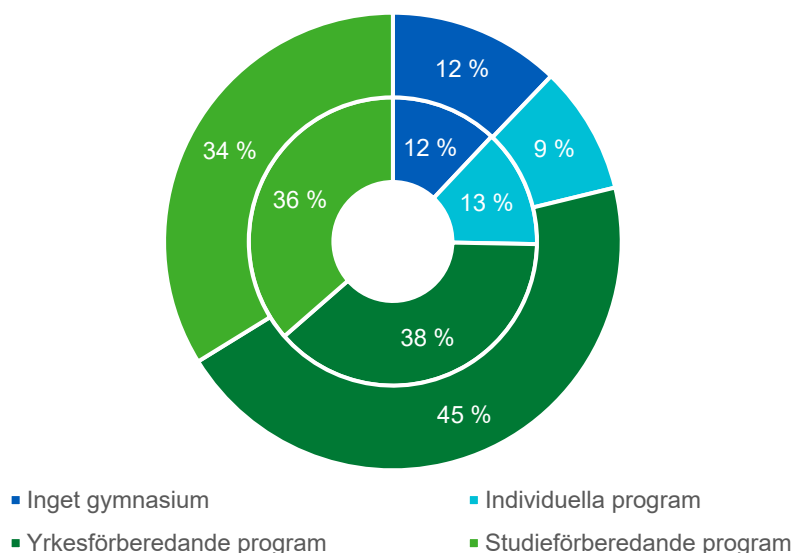
Tabell 1: Deskriptiv statistik

	YZ	ÖVR landet
Antal	9 418	226 345
Andel kvinnor	48%	49%
Andel med utländsk bakgrund	2%	8%
Andel utan avgångsbetyg från grundskola	4,2%	4,2%
Andel utan avgångsbetyg från grundskola eller gymnasium	2,7%	2,4%
Meritvärde grundskola ÅK9	201	208
JMFtal gymnasium	12,3	12,7

Källa: LISA, SCB, Egna bearbetningar.

Om vi jämför vilken typ av utbildning gruppen har vid avslutad skolgång, så är andelen som saknar gymnasium ungefär lika hög i Jämtland/Västernorrland som i övriga landet. Som framgår av figur 1 saknar cirka 12 procent avgångsbetyg eller samlat betygsdokument från gymnasieskolan. För de som avslutat en gymnasieutbildning finns skillnader i vilken *typ* av program som ungdomarna går. Ungefär lika stor andel av ungdomarna i båda regionerna, en dryg tredjedel, går studieförberedande program. En större andel av ungdomarna går yrkesförberedande program i Jämtland/Västernorrland och en lägre andel går individuella programmet eller introduktionsprogram. En annan skillnad är att andelen som har gymnasiebetyg från friskola är lägre i Jämtland/Västernorrland jämfört med övriga riket.

Figur 1: Kohorten fördelad på typ av högsta merit vid avslutad skolgång, fördelad på programtyp i gymnasieskola. Yttre ring är Jämtland/Västernorrland, inre ring är övriga landet.

Källa: LISA, utbildningsregistret, SCB. Egna bearbetningar.

4 Sysselsättningsdeltagande

Vi vill se hur övergången från skola till arbete ser ut för kohorten och följa vägen mellan skola och arbete under 10 år efter avslutad skolgång.

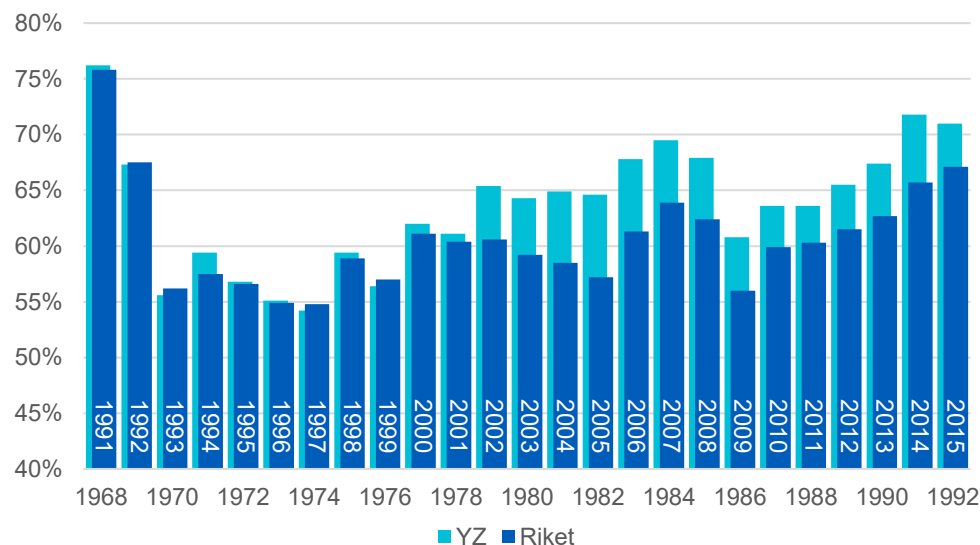
Vägen från skola och arbete är inte alltid rak, utan går i varv mellan arbete, utbildning och tid utanför arbetskraften. Det dröjer i allmänhet några år innan en årskull som slutade skolan är etablerad på arbetsmarknaden. I detta avsnitt beskrivs vägen mellan skola och arbetet under 10 år efter avslutad skolgång. Först behandlas sysselsättningsdeltagande i gruppen, därefter diskuteras deltagande i både arbete och vidare studier.

4.1 Övergripande mönster

Etableringsåldern på arbetsmarknaden har trendmässigt ökat över tiden. Figur 2 visar hur andelen av en födelsekohort som var sysselsatt vid 23 års ålder, för födda 1975–1992. Variationen mellan åren är ganska hög, vilken beror på bland annat konjunkturrella faktorer.

En kohort anses etablerad på arbetsmarknaden om mer än 75 procent av kohorten är sysselsatt. Kullen född 1968 var enligt detta kriterium etablerad på arbetsmarknaden vid 23 års ålder. Under krisåren på 1990-talet minskade sysselsättningsgraden alla ungdomar – och sysselsättningsgraden för 68-orna var inte tillbaka över 75 procent förrän 1998, året gruppen fyllde 30 år. Etableringsåldern har efter 90-talskrisen legat mellan 27 och 29 år. Kullen födda 1991 och 1992 var etablerade på arbetsmarknaden vid 26 års ålder, vilket är något tidigare än äldre kohorter. Det är inga större skillnader mellan förhållanden i riket som helhet och i Jämtland/Västernorrland i detta avseende.

Figur 2 Etableringsgrad på arbetsmarknaden vid 23 års ålder i Jämtland/Västernorrland och riket, födelsekohort 1975-1991.

Not: årtalsangivelsen i stapeln är mätåret, dvs det år kohorten fyller 23 år.
Med *sysselsatt* avses sysselsatt enligt definitionen i RAMS under mätåret.

Etableringsgraden vid 23 års ålder i Jämtland/Västernorrland är oftast högre än i riket som helhet. Jämtland och Västernorrland är små regioner och små regioner uppvisar i allmänhet mer variation än helheten. Den tidiga etableringsåldern i regionen kan bero på faktorer som branschstruktur eller tillgången till sociala nätverk som underlättar etablering. Att studera etableringsålder och etableringsgrad i olika regiontyper faller utanför ramen för denna rapport.

Eriksson m.fl. (2007) menar att ungdomars inträde på arbetsmarknaden sker allt senare delvis på grund av att fler utbildar sig längre, men även att det tar längre tid att etableras på arbetsmarknaden efter avslutad utbildning. Detta är naturligtvis en förklaring, men vikten av konjunkturella faktorer bör inte underskattas.

4.2 Etablering per gymnasietyp

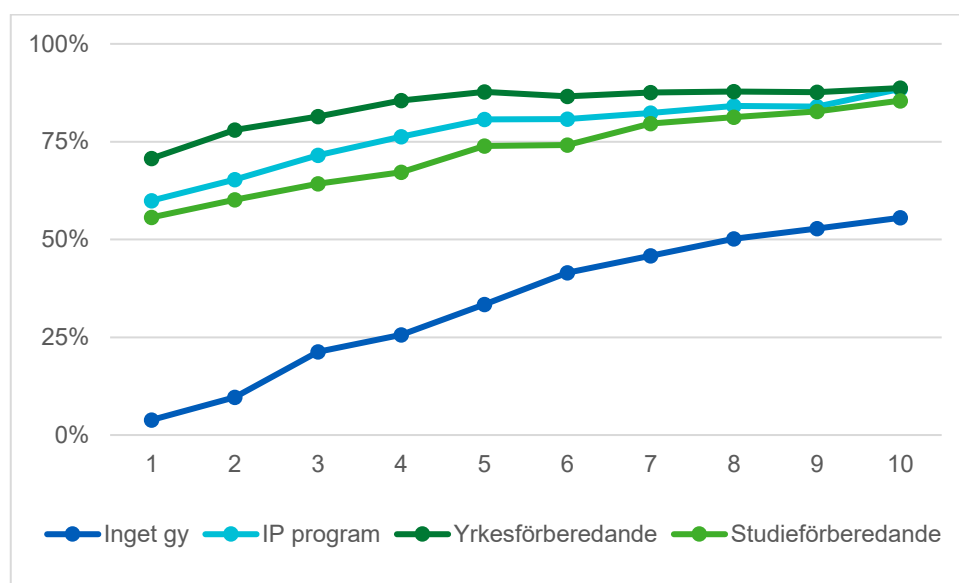
I föregående avsnitt konstaterades att kohorten född 1991/1992 etablerades något tidigare än äldre årgångar födda på 1970- och 1980-talen.

Etableringen på arbetsmarknaden kan antas bero på vilken typ av utbildning personen har när den slutar skolan. De som går yrkesförberedande program kan antas studera vidare i lägre utsträckning än de som gått studieförberedande program. Själva ordet yrkesförberedande antyder också att den som gått sådant program avser

att snart göra arbetsmarknadsinträde. De som saknar gymnasium kan i högre utsträckning förbli i utbildning, eller kan antas stå utanför arbetsmarknaden av andra skäl.

I figur 3 så illustreras sysselsättningsgraden under uppföljningsår 1–10 för de som bodde i Jämtland/Västernorrland året de slutade skolan, fördelat på typ av gymnasieutbildning. De som gått yrkesförberedande gymnasieprogram kommer ut på arbetsmarknaden relativt snabbt. Gruppen är etablerad på arbetsmarknaden (dvs över 75 procent av gruppen är sysselsatt) redan två år efter avslutad skolgång. Gruppen som gått Individuella programmet, introduktionsprogrammet eller har gymnasiebetyg från en fristående skola är etablerade på arbetsmarknaden efter 4 år. De som gått studieförberedande utbildning är etablerade på arbetsmarknaden efter 7 år, vilket är förenligt med ett högre deltagande i vidare studier.

Figur 3: Sysselsättningsgrad efter avslutad skolgång för ungdomar i YZ, fördelat på typ av gymnasium, år 1-10 efter avslutad skolgång.

Källa: LISA, Utbildningsstatistik, SCB. Egna bearbetningar.

Om vi jämför etableringsåldern i Jämtland/Västernorrland med övriga riket framgår av tabell 2 att etableringstiden är låg för gruppen som gått individuella program eller friskoleprogram: 4 år jämfört med 7 år.

Skillnaden i den generella etableringsåldern mellan regioner varierar beroende på vilken typ av program personen gått: kullen i Jämtland och Västernorrland går i större utsträckning yrkesförberedande program, vilket bidrar till att dra ner genomsnittet. Även en snabbare etablering av

studerande från individuella program och friskolor är en bidragande förklaring, även om andelen i sådana program är lägre i Jämtland/Västernorrland.

Tabell 2: Antal år efter gymnasieexamen när mer än 75 procent av kohorten är sysselsatt, fördelad på kohorten i Jämtland och Västernorrland och övriga riket.

	I YZ	Riket
Ingen gymnasieexamen	>10 år	>10 år
Yrkesförberedande program	2	3
Studieförberedande program	7	7
Individuella och introduktionsprogram	4	7
Alla	5	7

NOT: i YZ avser de som bodde i YZ året för avslutad skolgång, som bor i YZ vid mätåret. Riket avser de som inte bodde i YZ året för avslutad skolgång och som inte bor i YZ mätåret.

Källa: SCB (Registerbaserad sysselsättningsstatistik, utbildningsstatistik), Egna bearbetningar.

Det är värt att notera att regionerna inte är jämförbara. Jämtland och Västernorrland är små regioner och små regioner uppvisar i allmänhet mer variation än stora regioner. Arbetssökande och vägen till arbete i små, rurala regioner kan också i större utsträckning bero på sociala band än vad de gör i urbana regioner (Wahba och Zenou, 2005), vilket kan förenkla övergången från skola till arbete.

4.3 Sannolikheten att vara i arbete

En vanlig fråga i uppföljningar är: hur stor andel av en viss grupp är i arbete? Det kan till exempel handla om hur många av män med yrkesförberedande program och utländsk bakgrund som är sysselsatta ett visst antal år efter gymnasiet. Problemet är att sådana grupper snabbt blir små när man kombinerar flera egenskaper samtidigt. Då blir resultaten osäkra och svåra att tolka. Små skillnader kan bero på slumpen snarare än på verkliga skillnader mellan grupper.

I stället för att dela upp populationen i många små grupper vänder vi därför på frågan. Vi analyserar hur sannolikheten att vara i arbete hänger samman med olika egenskaper hos individen. På så sätt kan vi studera flera faktorer samtidigt och se hur de samvarierar med sysselsättning, utan att behöva redovisa mycket små grupper var för sig.

Vi använder en statistisk modell där utfallet är om individen är i arbete ett visst år efter avslutad skolgång. I analysen ingår följande variabler:

- Typ av gymnasieprogram:
 - inget gymnasium
 - individuella / introduktionsprogram
 - studieförberedande program
 - yrkesförberedande program
- Om individen har fullföljt grundskola
- Om individen har arbetsinkomst från utlandet (Gränspendling)
- Kön
- Bosättning i Jämtland eller Västernorrland vid avslutad skolgång
- Bor i Jämtland eller Västernorrland uppföljningsåret
- Utländsk bakgrund

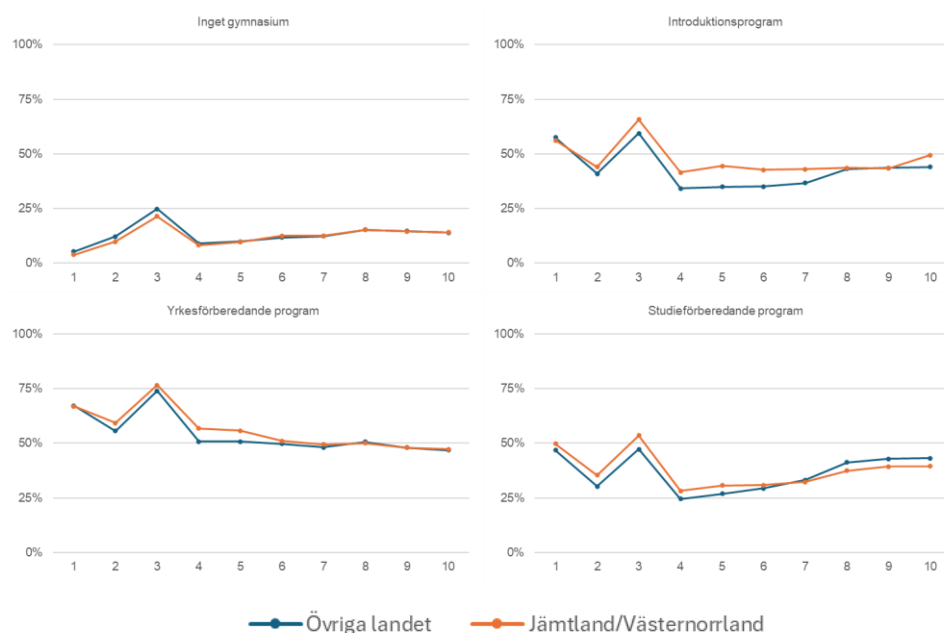
Målet är att visa hur dessa faktorer hänger samman med sannolikheten att vara i arbete, och att möjliggöra rättvisande jämförelser mellan grupper när flera egenskaper beaktas samtidigt. Fokus är mer på att identifiera mönster, än på vilka individer det handlar om. Resultat från regressionerna presenteras i Appendix A.

Några generella resultat från modellanalysen är att de som saknar avgångsbetyg från årskurs 9 har lägre sannolikhet att vara i arbete än de som har avgångsbetyg. De som inte har avgångsbetyg från gymnasiet har lägre sannolikhet att vara i arbete än de som har avslutat gymnasiet. Gränspendlare, dvs de som är folkbokförda i Sverige, och har inkomst av tjänst från utlandet, har lägre sannolikhet att räknas som sysselsatta, eftersom sysselsättning räknas från svensk sida. Personer med svensk bakgrund har högre sannolikhet att vara i arbete än personer med utländsk bakgrund.

Fel! Hittar inte referenskölla. visar den skattade sannolikheten att vara i arbete för en referensperson som bodde i Jämtland eller Västernorrland vid avslutad skolgång jämfört de som bodde i andra delar av landet.

Givet förutsättningarna, där endast bostadsregion varierar och övriga förhållanden är lika, så är den skattade sannolikheten att vara i arbete högre för de som kommer från Jämtland och Västernorrland under de första sex åren efter avslutad skolgång för de som har avgångsbetyg från gymnasiet. Vid sju år efter avslutad skolgång finns inte längre någon skillnad mellan kullen från Jämtland och Västernorrland och övriga landet.

Figur 4: Predikterad sannolikhet att vara i arbete, fördelat på region Jämtland/Västernorrland och övriga landet, år 1–10 efter avslutad skolgång.

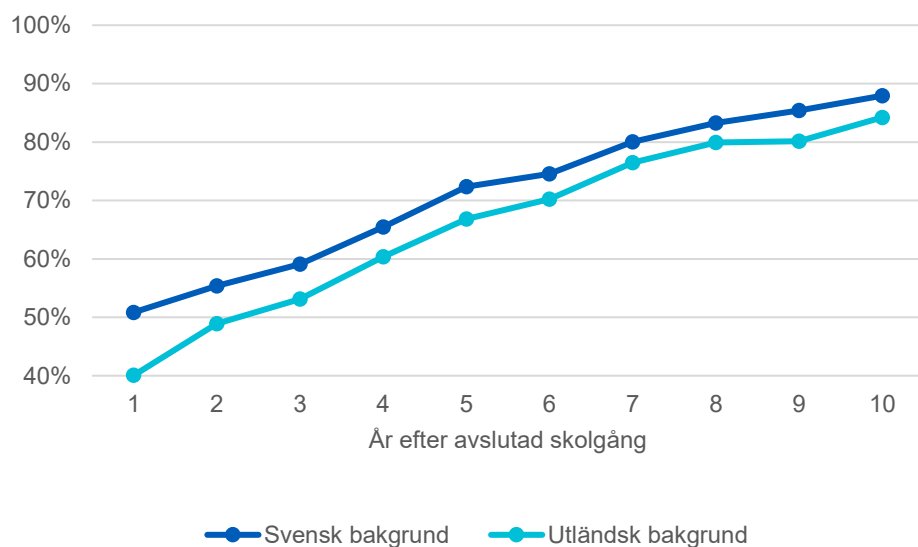
Övriga karaktäristika för referensperson: Man, har avgångsbetyg från ÅK9, har svensk bakgrund och är inte gränspendlare.

Källa: LISA; Utbildningsregistret, SCB. Egna bearbetningar

De som har en gymnasieexamen i Jämtland/Västernorrland och är kvar i regionen har en högre förväntad sysselsättningsgrad än de som kommer från (och bor) i andra regioner. Det är inte förrän i slutet av uppföljningsperioden som övriga grupper närmar sig sysselsättningsgraden för de som kommer från regionen och är kvar i regionen. För de utan gymnasieexamen är sannolikheten att vara sysselsatt lägre de första fyra åren efter avslutad skolgång, därefter är sysselsättningsgraden lika. Det kan möjligen reflektera färre möjligheter till arbete utan gymnasieexamen och därmed ett större studiedeltagande de första åren, även om detta inte resulterar ett avgångsbetyg från gymnasiet.

Vi kan också jämföra sannolikheten att vara sysselsatt för en person med svensk eller utländsk bakgrund (figur 5). Skillnaden mellan jämförbara personer med svensk respektive utländsk bakgrund är cirka 5 procentenheter, och skillnaden tenderar inte att minska över tiden.

Figur 5: Sannolikhet att vara sysselsatt för en man från Jämtland/Västernorrland som gått en studieförberedande gymnasieutbildning, fördelad på svensk och utländsk bakgrund, år 1–10 efter avslutad skolgång.

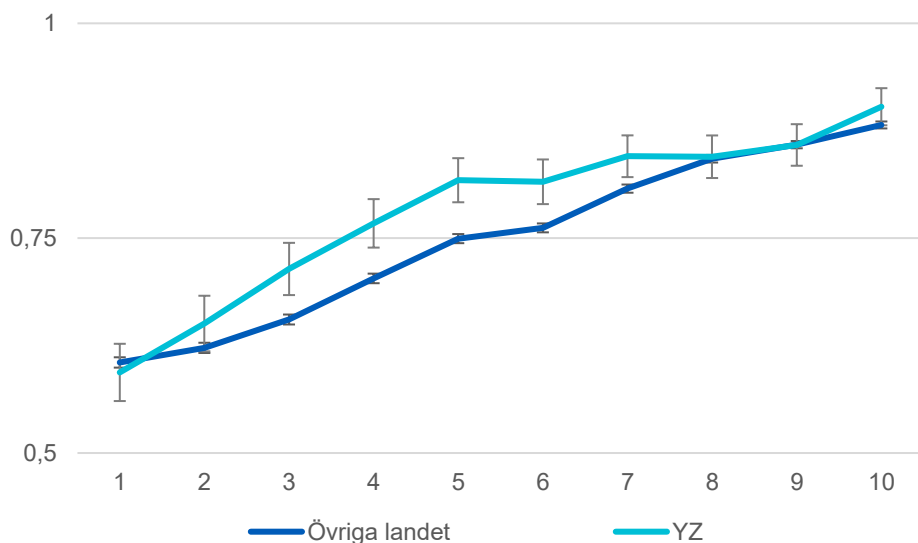

Övriga karaktäristika för referensperson: Man, studieförberedande gymnasieutbildning, har avgångsbetyg från ÅK9, och är inte gränspendlare.

Källa: LISA; Utbildningsregistret, SCB. Egna bearbetningar

Vi kan också titta närmare ut etableringsgraden på arbetsmarknaden i gruppen som gått individuella programmet eller introduktionsprogram, vilken är en grupp av särskilt intresse.

Figur 6: Sannolikhet att en man som gått individuella/introduktionsprogram är sysselsatt år 1–10 efter avslutad skolgång, fördelad på kullen i Jämtland/Västernorrland och övriga landet.

Karaktäristika för referensperson: Man, Individuella programmet/introduktionsprogram, har avgångsbetyg från ÅK9, och är inte gränspendlare.

Källa: LISA; Utbildningsregistret, SCB. Egna bearbetningar

Figur 6 visar den skattade sannolikheten att en person som gått individuella programmet eller introduktionsprogram är sysselsatt vid en viss tidpunkt efter avslutad skolgång. Första året efter avslutad skolgång finns ingen skillnad i den predikterade sannolikheten att vara sysselsatt för en jämförbar person i Jämtland/Västernorrland och övriga landet. Därefter går dock etableringen snabbare i Jämtland/Västernorrland. De som gått individuella program i Jämtland/Västernorrland har högre sannolikhet att vara i arbete än jämförbara personer i övriga landet fram till det sjunde året efter avslutad skolgång. Därefter har grupperna ungefär lika stor sannolikhet att vara i arbete. Det pekar på att etableringen för denna grupp går snabbare i Jämtland/Västernorrland än i övriga riket.

Skillnaden i sysselsättningsgrad mellan grupperna är inte bara beroende av chansen att få jobb, utan även valet att delta i vidare studier. Vägen mellan skola och arbete är inte alltid rak, och diskuteras närmare i nästa avsnitt.

Aktivitet: studier eller arbete?

Övergången från skola till arbetsmarknad är sällan enkel och tydlig. För många individer är etableringen en process som sträcker sig över flera år och kan innefatta rörelser mellan arbete, studier och perioder utanför både arbetsmarknad och utbildningssystem. För att förstå denna etableringsprocess krävs därför ett dynamiskt perspektiv.

I detta avsnitt analyseras hur individer som bodde i Jämtland eller Västernorrland vid tidpunkten för avslutad skolgång fördelar sig mellan arbete, studier och andra tillstånd under de tio första åren efter gymnasieexamen. Analysen består av två delar. Först beskrivs de faktiska aktivitetsmönstren över tid. Därefter skattas sannolikheten att befinna sig i arbete respektive studier givet ett antal individkaraktistika.

4.4 Övergripande mönster

I detta avsnitt analyseras de faktiska flödena mellan olika aktiviteter under de tio första åren efter avslutad skolgång. Figur 9 visar utvecklingen för individer som bodde i Jämtland eller Västernorrland vid avslutad skolgång och som gått ett studieförberedande gymnasieprogram.

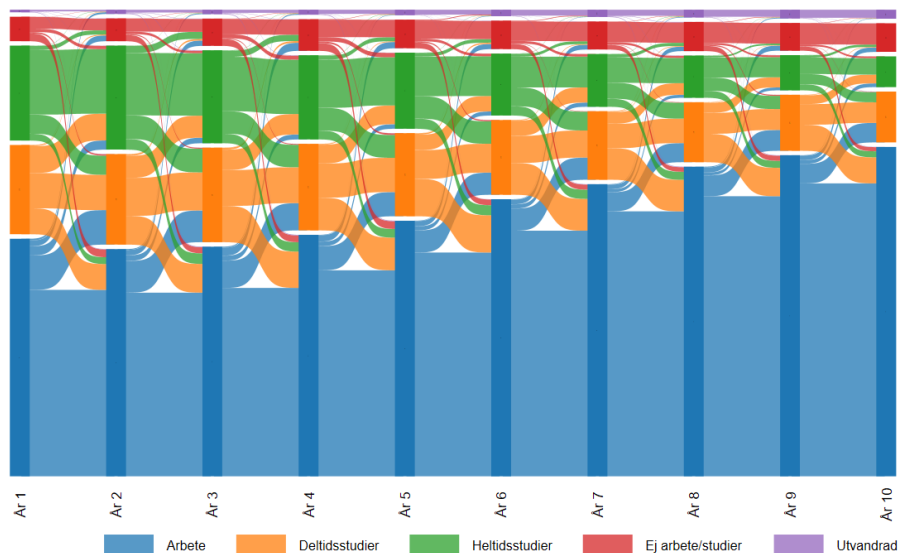
Det blå fältet representerar personer i arbete. Det gröna fältet avser personer som huvudsakligen studerar (dvs. mer än hälften av inkomsten är studierelaterad). Det brandgula fältet visar deltidsstuderande, som

kombinerar arbete och studier men där arbetsinkomsten dominerar. Det röda fältet representerar personer utanför arbete och studier, och det lila fältet personer som är utvandrade.

Drygt hälften av kullen (54 procent) är i arbete första året efter avslutad skolgång. Ungefär 40 procent befinner sig i studier, antingen på heltid, eller deltid och drygt 6 procent är inte i arbete eller studier. Ungefär en halv procent har utvandrat.

Det finns också en omfattande rörlighet mellan arbete och studier under hela perioden. Över perioden minskar dock andelen i studier successivt, medan andelen som enbart är i arbete ökar gradvis.

Figur 7: Flöden mellan aktivitet efter avslutad skolgång för personer i Jämtland/Västernorrland, år 1–10

Källa: LISA, SCB, Egna bearbetningar.

Etableringen beskrivs bättre som en gradvis process snarare än ett omedelbart skifte från studier till arbete.

4.5 Sannolikheten att vara i arbete eller studier

Den deskriptiva analysen visar hur aktivitetsmönstren utvecklas över tid. För att analysera hur individuella faktorer påverkar sannolikheten att befinna sig i arbete eller studier skattas en modell där utfallet är individens aktivitet ett visst år efter gymnasieexamen. Indelning för aktiviteter beskrivs i avsnitt 2.3.

Analysen omfattar individer med slutbetyg från gymnasieskolan. Orsaken att den undersökta gruppen begränsas till dem med gymnasieexamen är för att inkludera gymnasiebetygen i analysen, en faktor som antas vara av betydelse för övergång till vidare studier. Följande variabler används som förklarande faktorer:

- Typ av gymnasieprogram
- Kön
- Svensk eller utländsk bakgrund
- Jämförelsetal i matematik
- Jämförelsetal i svenska

Målet är att visa hur dessa faktorer påverkar med sannolikheten att vara i arbete eller studier ett visst år, och att möjliggöra rättvisande jämförelser mellan grupper när flera egenskaper beaktas samtidigt. En av poängerna med detta är möjligheten att välja hur många år efter avslutad skolgång en grupp kan följas upp utan att utbildningsdeltagande blir en störande faktor. Resultat från regressionerna presenteras i APPENDIX B.

Figur 10 visar den skattade sannolikheten att vara i arbete respektive studier under uppföljningsperioden. Referenspersonen är en svenskfödd man med genomsnittliga betyg i svenska och matematik som gått ett studieförberedande program. Det bör noteras att sannolikheten att vara i arbete och sannolikheten att vara i studier inte summerar till 100 procent, eftersom individen även kan befinna sig i kategorin utanför arbete och studier eller vara utvandrad.

Den skattade sannolikheten att vara i studier ökar något under de första åren efter examen, vilket är förenligt med övergång till eftergymnasiala studier. Därefter minskar sannolikheten successivt. Sannolikheten att vara i arbete uppvisar det omvända mönstret och ökar över tid.

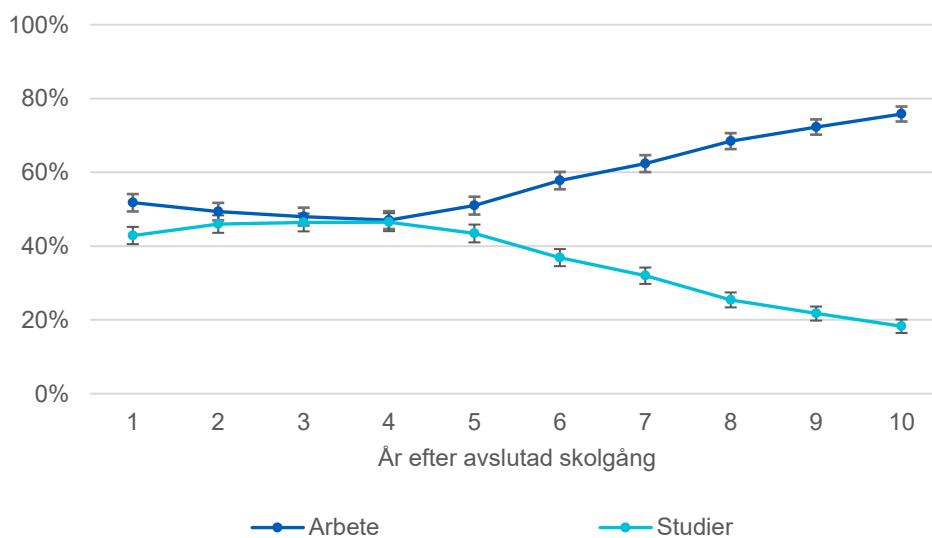
Kvinnor har genomgående en högre skattad sannolikhet att vara i studier än män med motsvarande betygsnivå. Skillnaden beror alltså inte på att kvinnor i genomsnitt har högre betyg. Skillnaden minskar längre fram i perioden. Kvinnor har cirka 7 procentenheters högre sannolikhet att vara i studier än män 10 år efter avslutad skolgång.

Utländsfödda har en lägre sannolikhet att vara i arbete, men en högre sannolikhet att vara i studier under hela uppföljningsperioden. Det förefaller inte finnas något mönster över den relativa sannolikheten att vara

i studier. Skillnaden i den predikterade sannolikheten att vara i arbete mellan svenskfödda och utlandsfödda minskar dock något under uppföljningsperioden.

Högre betyg i svenska och matematik är förknippade med en högre sannolikhet att befinna sig i studier och därmed en lägre sannolikhet att vara i arbete vid en given tidpunkt. Detta gäller även för de som gått ett yrkesförberedande program. Typ av gymnasieprogram har dock större inverkan på sannolikheten att vara i studier än betygen.

Figur 8: Sannolikheten att vara i arbete eller studier 10 år efter avslutat gymnasium, år 1-10.

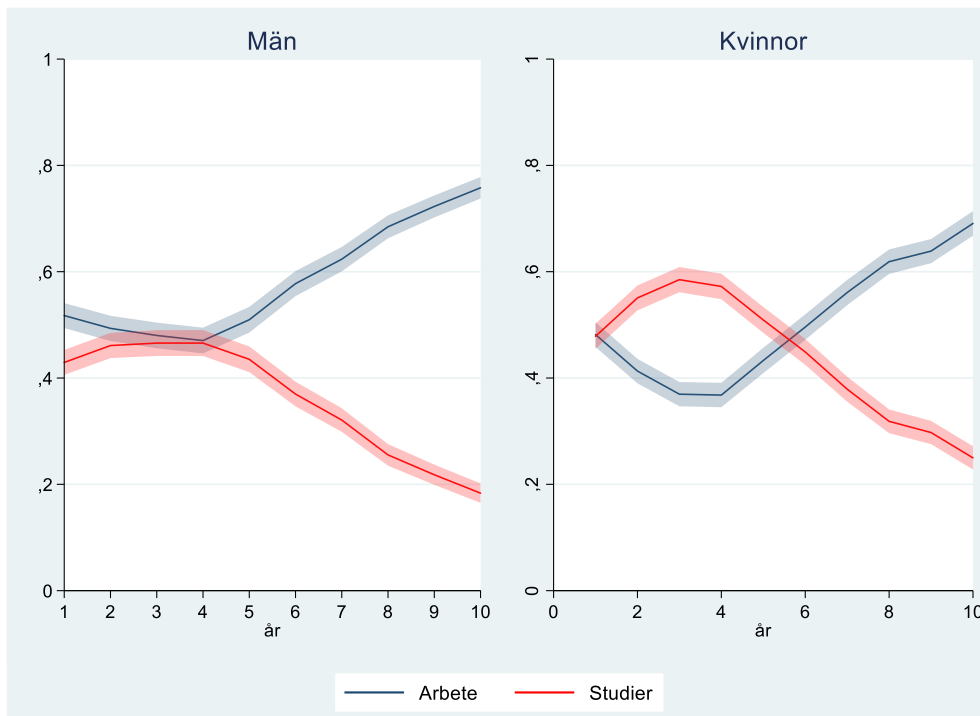
Jämförelseperson är en man med svensk bakgrund och genomsnittliga betyg i svenska och matematik, som gått ett studieförberedande gymnasieprogram.

Arbete + studier summerar inte till 100 procent, då individen också kan vara utan arbets- eller studieinkomst (tex pga sjukdom), eller vara utvandrad.

Källa: LISA, SCB, Egna bearbetningar.

Det finns en tydlig skillnad mellan män och kvinnor, där män etablerar sig tidigare på arbetsmarknaden, vilket framgår av figur 9. Först kan noteras att den predikterade sannolikheten att en man som gått studieförberedande gymnasieutbildning är i arbete högre än att vara i studier under hela tioårsperioden efter avslutad skolgång. Sannolikheten att vara i studier för en man är högst, 47%, 3–4 år efter avslutad skolgång. En jämförbar kvinna har mer än 50 procents sannolikhet att vara i studier de fem första åren efter avslutad skolgång, och faller inte under 50 procent förrän år 6. Det är även då den predikterade sannolikheten att vara i arbete börjar vara högre än sannolikheten att vara i studier för kvinnor. Detta antyder att det finns betydande skillnader mellan könen avseende vägen till etablering på arbetsmarknaden.

Figur 9: Den predikterade sannolikheten att en typperson är i arbete respektive studier, fördelat på män och kvinnor, år 1–10 efter avslutad skolgång.

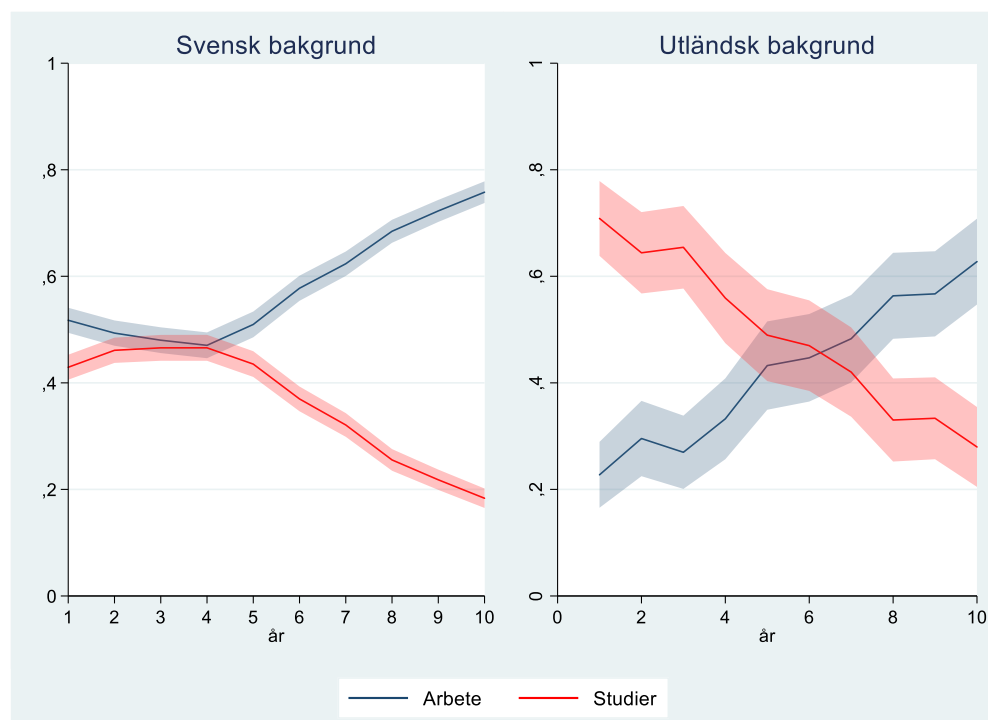
Jämförelseperson är en person med svensk bakgrund och genomsnittliga betyg i svenska och matematik, som gått ett studieförberedande gymnasieprogram.

Arbete + studier summerar inte till 100 procent, då individen också kan vara utan arbets- eller studieinkomst (tex pga sjukdom), eller vara utvandrad.

Källa: LISA, SCB, Egna bearbetningar.

En annan grupp med hög sannolikhet att delta i studier är personer med utländsk bakgrund. I figur 10 illustreras den predikterade sannolikheten att vara i arbete eller studier för jämförbara personer med svensk eller utländsk bakgrund. Sannolikheten att vara i arbete är högre än sannolikheten att vara i studier först sju år efter avslutad skolgång för typpersonen med utländsk bakgrund. Det kan även vara värt att notera, att personer med utländsk bakgrund i större utsträckning väljer studieförberedande program.

Figur 10 Den predikterade sannolikheten att en typperson är i arbete respektive studier, fördelat på svensk och utländsk bakgrund, år 1–10 efter avslutad skolgång

Jämförelseperson är en man med genomsnittliga betyg i svenska och matematik, som gått ett studieförberedande gymnasieprogram.

Arbete + studier summerar inte till 100 procent, då individen också kan vara utan arbets- eller studieinkomst (tex pga sjukdom), eller vara utvandrad.

Källa: LISA, SCB, Egna bearbetningar.

5 Avslutning

Sammantaget visar resultaten att övergången från skola till arbete inte är ett enskilt steg, utan en period av omställning. För många innebär de första åren efter gymnasiet en kombination av arbete och vidare studier, och etableringen på arbetsmarknaden sker gradvis.

Skillnaderna mellan grupper är tydliga, men de är också begripliga. Typ av gymnasieprogram spelar stor roll för hur snabbt etableringen sker. Betyg och bakgrund påverkar i hög grad benägenheten att studera vidare, vilket i sin tur förskjuter inträdet i arbete. Etableringsmönstret skiljer sig mellan män och kvinnor och de med svensk och utländsk bakgrund. Kvinnor och de med utländsk bakgrund tillbringar längre tid i studier och har en långsammare etablering på arbetsmarknaden.

Uppföljning av etableringen på arbetsmarknaden bör således göras över tid, inte vid en enskild tidpunkt. En låg sysselsättningsgrad ett eller två år efter gymnasiet behöver inte betyda svag etablering – det kan lika gärna

spegla fortsatta studier. Den långsiktiga utvecklingen ger en mer rättvis bild av hur en årskull faktiskt etablerar sig.

Referenser

Eriksson, R., Nordström Skans, O., Sjögren, A och Åslund, O (2007):

Ungdomars och invandrades inträde på arbetsmarknaden 1985–2003.,
IFAU Rapport 2007:18. Institutet för Arbetsmarknadspolitisk och
utbildningspolitisk utvärdering IFAU, Uppsala.

<https://www.ifau.se/globalassets/pdf/se/2007/r07-18.pdf>

Olli Segendorf, Å (2013): Unga i arbete i Norden. Ungas väg mot etablering
på arbetsmarknaden i de nordiska länderna, *TemaNord 2013:572*,
Nordiska Ministerrådet, Köpenhamn.

<https://www.norden.org/sv/publication/unga-i-arbete-i-norden>

SCB (2003): Personer med utländsk bakgrund. Riktlinjer för redovisning i
statistiken. *Meddelanden i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik*,
MIS 2002:3, Örebro: Statistiska centralbyrån.

SCB (2006): Sysselsättningsavgränsning i RAMS – Metodöversyn 2005, SCB
Bakgrundsfakta 2006:1, Statistiska Centralbyrån, Örebro.

https://share.scb.se/ov9993/data/publikationer/statistik/publikationer/ov9999_2005a01_br_am76st0601.pdf

SCB (2007): Registerbaserad aktivitetsstatistik, *Bakgrundsfakta*
Arbetsmarknad- och utbildningsstatistik 2007:2, Örebro: Statistiska
centralbyrån.

SCB (2021): Kvalitetsdeklaration Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik
(RAMS), AM207:2021, Statistiska Centralbyrån, Örebro.

https://www.scb.se/contentassets/a5f118521a3145c0bcb008ff39805e15/am0207_kd_2021.pdf

SCB (2024): Förändringar i LISA 2022, SCB (2024-06-07),

<https://www.scb.se/contentassets/0521204f13e649299dec73f091e691e0/lisa-2022-forandringar.pdf>

Wahba, J., & Zenou, Y. (2005). Density, social networks and job search
methods: Theory and application to Egypt. *Journal of Development*
Economics, 78(2), 443-473.

Appendix A

Resultat från logit-modellen. Kontakta författaren för beräkningar av sannolikheter. Begär filen *experiment-resultatredovisning Excel.xlsx*

Tabell 3: Resultat från Logit. Beroende variabel är (1=sysselsatt enligt RAMS-kriterier, 0 = ej sysselsatt).

	År (1)	År (2)	År (3)	År (4)	År (5)	År (6)	År (7)	År (8)	År (9)	År (10)
1.prog3#0.yz	3,182	1,605	1,489	1,657	1,597	1,398	1,416	1,435	1,501	1,578
	(65,24)	(39,34)	(68,84)	(87,67)	(84,40)	(74,31)	(72,51)	(69,86)	(70,75)	(69,09)
1.prog3#1.yz	3,491	1,974	1,952	2,070	2,011	1,650	1,660	1,455	1,513	1,781
	(19,96)	(15,33)	(18,48)	(19,68)	(18,70)	(15,51)	(14,88)	(12,88)	(12,88)	(12,82)
2.prog3#0.yz	3,601	2,198	2,154	2,345	2,249	2,006	1,887	1,737	1,683	1,694
	(75,13)	(55,21)	(109,24)	(140,89)	(136,67)	(123,73)	(114,89)	(103,91)	(99,93)	(96,10)
2.prog3#1.yz	3,949	2,591	2,490	2,684	2,465	1,985	1,918	1,715	1,697	1,690
	(24,13)	(22,96)	(29,80)	(33,19)	(31,58)	(26,53)	(25,27)	(22,46)	(21,97)	(20,92)
3.prog3#0.yz	2,756	1,135	1,003	1,190	1,219	1,132	1,257	1,355	1,472	1,547
	(57,87)	(28,59)	(52,13)	(75,45)	(79,58)	(74,72)	(81,33)	(84,57)	(89,70)	(90,59)
3.prog3#1.yz	3,234	1,614	1,443	1,475	1,421	1,134	1,202	1,202	1,344	1,378
	(19,69)	(14,27)	(17,30)	(18,62)	(18,71)	(15,31)	(15,96)	(15,58)	(16,95)	(16,78)
1.hargr	0,180	0,607	0,761	0,759	0,706	0,632	0,753	0,803	0,781	0,816
	(4,77)	(21,51)	(29,65)	(30,27)	(29,29)	(26,94)	(32,17)	(34,07)	(32,70)	(33,46)
1.gransp	-0,116	-0,849	-0,248	-1,504	-1,704	-1,768	-1,970	-1,946	-2,063	-2,252
	(-2,71)	(-22,74)	(-10,32)	(-38,57)	(-47,69)	(-43,37)	(-43,30)	(-40,73)	(-39,41)	(-38,64)
Kvinna	0,0953	0,0787	0,00801	0,00538	0,0545	-0,00930	-0,0126	0,0119	-0,0204	-0,0682
	(10,43)	(8,56)	(0,87)	(0,57)	(5,53)	(-0,94)	(-1,19)	(1,06)	(-1,77)	(-5,49)
Uländsk bakgrund	-0,426	-0,243	-0,227	-0,200	-0,249	-0,208	-0,205	-0,225	-0,374	-0,314
	(-5,65)	(-3,21)	(-3,02)	(-2,60)	(-3,18)	(-2,62)	(-2,46)	(-2,57)	(-4,28)	(-3,29)
1.yz	-0,457	-0,520	-0,465	-0,362	-0,315	-0,0817	-0,0728	0,0155	0,102	0,0612

	År (1)	År (2)	År (3)	År (4)	År (5)	År (6)	År (7)	År (8)	År (9)	År (10)
	(-2,72)	(-4,59)	(-5,44)	(-4,49)	(-4,14)	(-1,12)	(-1,00)	(0,21)	(1,37)	(0,80)
1.kvariyyz	0,0970	0,272	0,274	0,267	0,300	0,151	0,0903	-0,0199	-0,116	-0,0417
	(1,66)	(5,60)	(6,14)	(6,12)	(6,68)	(3,45)	(1,98)	(-0,42)	(-2,42)	(-0,81)
_cons	-2,946	-1,728	-1,624	-1,571	-1,221	-0,879	-0,744	-0,567	-0,480	-0,387
	(-40,72)	(-36,70)	(-56,14)	(-60,55)	(-49,70)	(-37,18)	(-31,66)	(-24,15)	(-20,30)	(-16,13)
N	233440	232836	232398	232020	231649	231149	230568	229566	226214	211118
LR(χ^2)(12)	42947,5	40223,6	30891,7	32531,5	29071,8	22853,3	20284,3	17700,4	17142,0	16948,1

T-kvot inom parentes

1.Prog3 = Individuella programmet, 2.prog3 = studieförberedande program , 3.prog3=yrkesförberedande program, 0.prog3 = inget gymnasium. Inget gymnasium är referenskategori

1.yz = individen bodde i Jämtland eller Västernorrland året för avslutad skolgång

1.kvariyyz = Individen bor i Jämtland eller Västernorrland under uppföljningsåret

Utländsk bakgrund använder SCBs definition: utlandsfödd, eller svenskfödd med två utlandsfödda föräldrar

Källa: SCB: LISA, utbildningsregistret, Egna bearbetningar.

Appendix B

Tabell 4: Resultat från multinominell logit (aktiviteter). Kontakta författaren för beräkningar av sannolikheter. Begär filen *beta-vcov-aktivitetslogit.xls*

	ÅR (1)	ÅR (2)	ÅR (3)	ÅR (4)	ÅR (5)	ÅR (6)	ÅR (7)	ÅR (8)	ÅR (9)	ÅR (10)
I arbete										
Kvinna	0,372	0,217	0,0270	-0,145	-0,0873	-0,0700	-0,00898	-0,0101	-0,107	-0,0553
	(3,20)	(1,70)	(0,21)	(-1,22)	(-0,69)	(-0,56)	(-0,07)	(-0,08)	(-0,85)	(-0,41)
Utländsk bakgrund	-0,913	-0,528	-0,549	-0,264	-0,108	-0,163	-0,492	-0,490	-0,480	-0,255
	(-2,59)	(-1,31)	(-1,35)	(-0,66)	(-0,25)	(-0,38)	(-1,31)	(-1,38)	(-1,28)	(-0,60)
jmftal_sv	0,0713	0,0607	0,0496	0,0466	0,0403	0,0521	0,0560	0,0540	0,0720	0,0707
	(5,09)	(3,88)	(3,17)	(3,10)	(2,53)	(3,34)	(3,54)	(3,54)	(4,56)	(3,88)
jmftal_ma	0,0353	0,0113	0,0152	0,0146	0,0347	0,0316	0,0344	0,0330	0,0148	0,0384
	(2,53)	(0,72)	(0,96)	(0,95)	(2,15)	(1,99)	(2,16)	(2,14)	(0,91)	(2,22)
2.prog3	0,362	0,439	0,744	0,926	0,892	0,592	0,493	0,490	0,456	0,346
	(2,63)	(2,89)	(5,03)	(6,71)	(5,92)	(3,95)	(3,28)	(3,38)	(3,10)	(2,26)
3.prog3	-0,0685	-0,0562	0,149	0,346	0,271	0,224	0,0969	0,118	0,0599	0,210
	(-0,36)	(-0,27)	(0,74)	(1,79)	(1,31)	(1,06)	(0,47)	(0,59)	(0,30)	(0,89)
4.prog3	-0,0625	-0,00923	0,337	0,631	0,268	0,0727	0,195	0,0399	0,234	0,0648
	(-0,38)	(-0,05)	(1,84)	(3,55)	(1,52)	(0,42)	(1,06)	(0,24)	(1,28)	(0,35)
_cons	1,209	1,728	1,680	1,556	1,694	1,792	1,812	1,822	1,904	1,696
	(7,08)	(9,01)	(9,00)	(8,80)	(9,13)	(9,62)	(9,63)	(9,95)	(9,99)	(7,93)
I studier										
2.kon	0,552	0,572	0,517	0,307	0,233	0,277	0,263	0,312	0,327	0,346
	(4,60)	(4,39)	(4,01)	(2,51)	(1,79)	(2,13)	(1,99)	(2,42)	(2,46)	(2,41)
1.utlbakg	0,410	0,319	0,368	0,266	0,174	0,333	0,0327	-0,0378	0,187	0,355
	(1,19)	(0,79)	(0,91)	(0,65)	(0,40)	(0,76)	(0,08)	(-0,10)	(0,48)	(0,80)
jmftal_sv	0,0892	0,0883	0,103	0,117	0,119	0,121	0,124	0,105	0,0942	0,0944
	(6,07)	(5,47)	(6,33)	(7,40)	(7,14)	(7,24)	(7,30)	(6,34)	(5,52)	(4,76)

	ÅR (1)	ÅR (2)	ÅR (3)	ÅR (4)	ÅR (5)	ÅR (6)	ÅR (7)	ÅR (8)	ÅR (9)	ÅR (10)
jmftal_ma	0,0834	0,0693	0,0827	0,0722	0,0863	0,0689	0,0605	0,0461	0,0220	0,0308
	(5,67)	(4,25)	(4,98)	(4,48)	(5,09)	(4,10)	(3,55)	(2,78)	(1,27)	(1,65)
2.prog3	-0,785	-0,777	-0,678	-0,592	-0,497	-0,629	-0,550	-0,281	-0,256	-0,184
	(-5,52)	(-5,01)	(-4,47)	(-4,16)	(-3,19)	(-4,04)	(-3,50)	(-1,84)	(-1,64)	(-1,12)
3.prog3	-0,251	-0,389	-0,432	-0,224	-0,229	-0,328	-0,465	-0,333	-0,339	0,0377
	(-1,28)	(-1,83)	(-2,11)	(-1,13)	(-1,08)	(-1,50)	(-2,15)	(-1,56)	(-1,56)	(0,15)
4.prog3	-0,404	-0,438	-0,196	0,0120	-0,205	-0,437	-0,216	-0,237	-0,0278	-0,106
	(-2,40)	(-2,38)	(-1,06)	(0,07)	(-1,14)	(-2,44)	(-1,14)	(-1,34)	(-0,15)	(-0,54)
_cons	0,319	0,734	0,304	0,0948	0,0310	0,117	0,0367	0,0673	0,356	0,0574
	(1,78)	(3,70)	(1,55)	(0,51)	(0,16)	(0,59)	(0,18)	(0,34)	(1,72)	(0,24)
3 Utanför arbetskraften (referenskategori)										
4 utvandrad										
2.kon	0,685	0,671	0,400	0,138	0,390	0,372	0,440	0,358	0,233	0,144
	(2,18)	(2,46)	(1,56)	(0,57)	(1,66)	(1,67)	(2,07)	(1,71)	(1,14)	(0,67)
1.utlbakg	0,471	0,954	1,047	1,480	1,034	1,230	0,730	0,678	0,640	0,892
	(0,59)	(1,48)	(1,74)	(2,77)	(1,75)	(2,22)	(1,42)	(1,36)	(1,25)	(1,61)
jmftal_sv	0,0839	0,130	0,131	0,0993	0,0689	0,0794	0,0661	0,0649	0,0769	0,105
	(1,96)	(3,34)	(3,62)	(2,97)	(2,18)	(2,63)	(2,34)	(2,30)	(2,77)	(3,29)
jmftal_ma	0,0536	0,0650	0,0245	0,0301	0,0589	0,0621	0,0489	0,0656	0,0508	0,0730
	(1,26)	(1,76)	(0,71)	(0,92)	(1,86)	(2,08)	(1,73)	(2,34)	(1,83)	(2,50)
2.prog3	-1,041	-0,212	-0,300	-0,254	-0,213	-0,209	-0,341	-0,335	-0,316	-0,0441
	(-2,73)	(-0,69)	(-1,01)	(-0,92)	(-0,77)	(-0,80)	(-1,38)	(-1,34)	(-1,29)	(-0,18)
3.prog3	-1,173	-0,356	-0,177	-0,00826	0,111	0,123	-0,0922	0,0978	0,0157	0,241
	(-1,83)	(-0,80)	(-0,45)	(-0,02)	(0,31)	(0,36)	(-0,28)	(0,31)	(0,05)	(0,68)
4.prog3	-0,483	-0,731	-0,462	-0,474	-0,447	-0,581	-0,520	-0,458	-0,0743	0,0120
	(-1,22)	(-1,81)	(-1,22)	(-1,25)	(-1,32)	(-1,80)	(-1,66)	(-1,55)	(-0,26)	(0,04)

	ÅR (1)	ÅR (2)	ÅR (3)	ÅR (4)	ÅR (5)	ÅR (6)	ÅR (7)	ÅR (8)	ÅR (9)	ÅR (10)
_cons	-3,217	-3,710	-3,054	-2,645	-2,424	-2,441	-1,922	-2,190	-2,036	-2,731
	(-6,14)	(-7,20)	(-6,66)	(-6,39)	(-6,20)	(-6,43)	(-5,52)	(-6,19)	(-5,84)	(-6,74)
<i>N</i>	8274	8274	8274	8274	8274	8274	8272	8252	8141	7473
LR(χ^2)(21)	912,5	1058,2	1520,9	1619,9	1453,8	1085,1	820,0	492,4	346,2	224,1

T-kvot inom parentes

1.Prog3 = Individuella programmet, 2.prog3 = studieförberedande program , 3.prog3=yrkesförberedande program, 0.prog3 = inget gymnasium. Inget gymnasium är referenskategori

1.yz = individen bodde i Jämtland eller Västernorrland året för avslutad skolgång

1.kvariyz = Individen bor i Jämtland eller Västernorrland under uppföljningsåret

Utländsk bakgrund använder SCBs definition: utlandsfödd, eller svenskfödd med två utlandsfödda föräldrar

Källa: SCB: LISA, utbildningsregistret, Egna bearbetningar.

T-kvot inom parentes

Appendix C

Program i gymnasieskolan är indelade i *programtyper* enligt nedan:

Program	Namn	programtyp
SA	Samhällsvetenskapsprogrammet	Studieförberedande
SP	Samhällsvetenskapsprogrammet	Studieförberedande
TE	Teknikprogrammet	Studieförberedande
NV	Naturvetenskapsprogrammet	Studieförberedande
IB	International Baccalaureate	Studieförberedande
NA	Naturvetenskapsprogrammet	Studieförberedande
EK	Ekonomiprogrammet	Studieförberedande
ES	Estetiska programmet	Studieförberedande
VO	Vård- och omsorgsprogrammet	Yrkesförberedande
RL	Restaurang- och livsmedelsprogrammet	Yrkesförberedande
EE	El- och energiprogrammet	Yrkesförberedande
BP	Byggprogrammet	Yrkesförberedande
IP	Industriprogrammet	Yrkesförberedande
HT	Hotell- och turismprogrammet	Yrkesförberedande
HP	Handels- och adm programmet	Yrkesförberedande
EC	Elprogrammet	Yrkesförberedande
HR	Hotell- o restaurangprogrammet	Yrkesförberedande
VF	VVS- och fastighetsprogrammet	Yrkesförberedande
HV	Hantverksprogrammet	Yrkesförberedande
MP	Medieprogrammet	Yrkesförberedande
NB	Naturbruksprogrammet	Yrkesförberedande
IN	Industri tekniska programmet	Yrkesförberedande
HA	Handels- och administrationsprogrammet	Yrkesförberedande
BF	Barn- och fritidsprogrammet	Yrkesförberedande
NP	Naturbruksprogrammet	Yrkesförberedande
EN	Energiprogrammet	Yrkesförberedande
OP	Omvårdnadsprogrammet	Yrkesförberedande
LP	Livsmedelsprogrammet	Yrkesförberedande
FP	Fordonsprogrammet	Yrkesförberedande
BA	Bygg- och anläggningsprogrammet	Yrkesförberedande
FT	Fordons- och transportprogrammet	Yrkesförberedande
IV	Individuella program	Individuella
IMIND	Introduktionsprogram; Individuellt alternativ	Individuella
IMYRK	Introduktionsprogram; Yrkesintroduktion	Individuella
SM	Specialutformade program	Individuella
RX	RX-utbildningen	Individuella
IMPRO	Introduktionsprogram; Programinriktat individuellt val	Individuella
FR	Utbildning vid fristående skola	Friskola